

Calamiteiten in beheerplannen

Datum: 27 april 2010

Auteurs: Steunpunt Natura 2000

Disclaimer

Dit document is een intern werkdokument van het bevoegd gezag dat verantwoordelijk is voor het opstellen van beheerplannen Natura 2000 en vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het is een levend document dat regelmatig een update zal kennen. Er kunnen geen enkele rechten aan de inhoud van dit document worden ontleend.

Steunpunt Natura 2000
P/a Anne-Marie de Wee-Barnas
Bezoekadres: Catharijnesingel 64, Utrecht
Postadres: Postbus 5045, 3502 JA Utrecht
tel. 030 - 239 8877
a.m.p.de.wee@natura2000.nl

Calamiteiten in beheerplannen

Aanleiding

Calamiteiten kunnen invloed hebben op Natura 2000 gebieden. Er is op dit moment geen overzicht van calamiteiten die in Natura 2000 gebieden kunnen voorkomen, de invloed die zij (mogelijk) hebben en de wijze waarop hiermee in het beheerplan kan worden omgegaan. Voordat dit verder wordt uitgewerkt, moeten eerst de volgende vragen beantwoord worden:

1. Kunnen calamiteiten in het beheerplan opgenomen worden?
2. Is het zinvol een algemene paragraaf op te nemen in het beheerplan?

Vraag 1: Kunnen calamiteiten in het beheerplan opgenomen worden?

In het beheerplan wordt bestaand gebruik meegenomen, alsmede toekomstige ontwikkelingen waarvan redelijkerwijs zeker is dat ze zich zullen realiseren. Ongewone voorvallen (waaronder calamiteiten begrepen worden) zijn naar hun aard niet te voorzien en kunnen daarom niet in het beheerplan worden beschreven.

Het antwoord is: Neen. Calamiteiten niet opnemen in het beheerplan.

Vraag 2: Is het zinvol om een algemene paragraaf over calamiteiten op te nemen in de beheerplannen?

Ongewone voorvallen (waaronder calamiteiten begrepen worden) zijn zeer divers. Bovendien zijn in diverse wetten regelingen opgenomen over hoe gehandeld moet worden ingeval zich een ongewoon voorval voordoet (zie bijlage A voor een overzicht). Vaak is de verplichting uit de wettelijke regeling ook nog eens opgenomen in vergunningvoorschriften. De regeling zoals die is beschreven in wet en vergunning komt er grofweg op neer, dat ingeval een ongewoon voorval zich voordoet, dit zo snel mogelijk ongedaan dient te worden gemaakt, dat schade zoveel mogelijk wordt voorkomen en dat er melding gemaakt wordt van het ongewone voorval bij het bevoegd gezag. Het voegt niets toe om dit ook in het beheerplan op te nemen, want het is elders al geregeld. Bovendien bestaat het risico dat de beschrijving in het beheerplan net afwijkt van de beschrijving zoals die is opgenomen een van de vele andere regelingen en vergunningen, waardoor onduidelijkheid (en rechtsonzekerheid) ontstaat.

Het antwoord is: Neen. Geen algemene paragraaf opnemen in het beheerplan.

Conclusie over calamiteiten in beheerplannen

Ongewone voorvallen (waaronder calamiteiten) krijgen geen plek in het beheerplan.

Achtergrondinformatie

De Wet milieubeheer; jurisprudentie ongewoon voorval-calamiteit

De Wet milieubeheer (Wm) heeft het begrip 'ongewoon voorval' niet gedefinieerd. In de jurisprudentie wordt de volgende uitleg eraan gegeven: "Onder 'ongewoon voorval' moet worden verstaan elke gebeurtenis in een inrichting, ongeacht de oorzaak ervan, die afwijkt van de normale bedrijfsactiviteiten; dit begrip behelst zowel storingen in het productieproces en storingen in de voorzieningen van de inrichting als ongelukken en calamiteiten." (zie ABRS 12 juli 2006 nr. 200601268/1 en ook ABRS 2 juni 2004 nr. 200307400/1). De Wm voorziet in een meldingsregeling in hoofdstuk 17. Voor de toepasselijkheid van de meldingsplicht van artikel 17.2 Wm is vereist dat door het ongewone voorval nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of dreigen te ontstaan. Wat onder 'afwijken van de normale bedrijfsactiviteiten' wordt begrepen, moet steeds in concreto worden vastgesteld. De gegevens die de aanvrager van een vergunning heeft verstrekt, kunnen daarbij een hulpmiddel zijn.

De Wet bodembescherming

In de Wet bodembescherming (Wbb) zijn eveneens bepalingen opgenomen met betrekking tot een ongewoon voorval (artikel 13 Wbb en artikel 30 Wbb) en de wetgever geeft een ruime uitleg aan het begrip. *"Aan het begrip 'ongewoon voorval' moet een ruime betekenis worden toegekend. Het gaat om een gebeurtenis die bij een normale gang van zaken niet zou hebben plaatsgevonden. Daarbij kan worden gedacht aan het kantelen van een tankwagen of het stuktrekken van een leiding. Er kan echter ook sprake zijn van een ongewoon voorval wanneer, bijvoorbeeld uit een tank die in slechte staat verkeert, verontreinigende stoffen ontsnappen die in de boden (dreigen te) geraken"* (kamerstukken II 1989/90 21 556 nr. 3 p. 43).

Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet 1998) regelt de bescherming van gebieden als bedoeld in de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn en de bescherming van beschermde natuurmonumenten. Het is verboden om zonder vergunning of in strijd met de voorwaarden van een vergunning projecten of andere handelingen te verrichten die de kwaliteit van de natuurlijke habitats en habitats van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De Flora- en faunawet (Ffw) regelt de bescherming van planten- en diersoorten en bevat een aantal verbodsbepalingen (verbod om te plukken, te doden, etc.). Van deze verboden kan ontheffing of vrijstelling worden verleend.

Andere wetgeving die relevant kan zijn voor het regelen van het voorkomen en beperken van schade (naast Wm, Wbb en Nbw 1998; niet limitatief):

- Wet verontreiniging oppervlaktewateren (later Waterwet): mogelijk in vergunning maatregelen bij ongewone voorvallen;
- Waterwet: verplichting vaststellen calamiteitenplan;
- Burgerlijk Wetboek schadevergoedingsactie onder andere door burgers;
- Besluit financiële zekerheid verplichting in vergunning tot stellen financiële zekerheid;
- Wet rampen en zware ongevallen rampenplan, verdeling taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij rampen;
- Besluit rampen en zware ongevallen verplichtingen voor overheid en bedrijven m.b.t. procedures borging veiligheid;
- Besluit externe veiligheid inrichtingen: risiconormen voor externe veiligheid.